

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/107/2024
Identifikačné číslo spisu:	8122203532
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8122203532.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členov senátu JUDr. Ing. Mária Dubaňa a JUDr. Alexandry Hanusovej, v spore žalobcu Ing. Q. J., nar. XX. S. XXXX, N., W. XX, zastúpeného JUDr. Martinom Kirňakom, advokátom, Prešov, Vajanského 43, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Bratislava, Chlumeckého 2, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/25/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. marca 2024 sp. zn. 17Co/27/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. novembra 2022 č.k. 7C/25/2022-125 žalobu zamietol. Žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

1.1 Súd prvej inštancie konštatoval, že protiprávny úkon, v konkrétnom prípade rozhodnutie alebo postup orgánu verejnej moci, bol zistený a spočíval v tom, že rozhodnutím Okresného úradu Prešov, katastrálny odbor zo dňa 31.8.2018 bolo konanie o vklad vlastníckeho práva podľa § 31a písm. d/ zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v platnom znení (ďalej len „katastrálny zákon“) prerušené na dobu 30 dní od doručenia tohto rozhodnutia z dôvodu, aby sa účastníci kúpnej zmluvy zo dňa 06.07.2017 vysporiadali s ťarchami obmedzujúcimi vlastníka v nakladaní s nehnuteľnosťou. Toto rozhodnutie bolo doručené predávajúcemu a žalobcovi dňa 21.09.2018. Pokiaľ ide o vznik škody, súd uviedol, že žalobca nepreukázal, že by využil aj iné inštitúty práva, ako napr. odstúpenie od zmluvy alebo prihlásenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní vo vzťahu k predávajúcemu. Nárok kupujúceho, ktorý bol dojednaný v zmluve priamo v čl. 5,

má prednosť pred uplatnením nároku na náhradu škody od štátu. Prvoinštančný súd poukázal na to, že práve žalobca bol v minulosti štatutárnym orgánom spoločnosti BEMACO, s.r.o., ktorá nehnuteľnosti jemu, ako fyzickej osobe predávala a navyše, mal generálnu plnú moc od tejto spoločnosti. Musel mať preto vedomosť o jej činnosti, o jej majetku, o jej pohľadávkach, ako aj o záväzkoch, prípadne hroziacich exekučných a súdnych konaniach. Žalobca voči rozhodnutiu katastrálneho orgánu o zastavení konania nepodal odvolanie. Nesprávny úradný postup, ktorý musí byť priamou a bezprostrednou príčinou škody a nemôže byť iba sprostredkovanou príčinou škody, nezodpovedá teda zákonným predpokladom. Zaplatenie kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy nebolo podľa kúpnej zmluvy viazané na rozhodnutie Okresného úradu Prešov, katastrálneho odboru, o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Majetok žalobcu sa nezmenšil v dôsledku rozhodnutia Okresného úradu Prešov o povolení vkladu vlastníckeho práva, pretože v čase tohto rozhodnutia už kúpna cena bola zaplatená. Ak by teda aj Okresný úrad Prešov, katastrálny odbor návrh na vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcu na základe kúpnej zmluvy zamietol, majetkový úbytok žalobcu by už existoval a nebol by spôsobený rozhodnutím katastrálneho odboru. Pokiaľ bola kúpna cena zaplatená v súlade s čl. 2 kúpnej zmluvy, nie je a ani nemohla byť daná príčinná súvislosť medzi rozhodovaním katastrálneho odboru Okresného úradu Prešov o návrhu na vklad a škodou, ktorej náhrady sa žalobca domáha. Súdu absentovalo preukázanie kauzálneho nexu medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. marca 2024 sp. zn. 17Co/27/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1 Odvolací súd v prvom rade spochybnil vznik škody, keď uviedol, že zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobca v priebehu konania nepreukázal reálny vznik škody v jeho majetkovej sfére, ktorú by bolo potrebné reparovať. Táto škoda mu hrozí, ak sám zanedbá svoje zmluvné práva voči predávajúcemu. V súčasnej dobe ale reálne jeho majetkovú sféru nie je nutné reparovať v žalovanej výške. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že nevydanie rozhodnutia katastrálneho orgánu v zákonom stanovenej lehote nemalo priamo príčinnú súvislosť so vznikom tvrdenej škody, ktorá mala žalobcovi vzniknúť zaplatením sumy 223.351,75 eur ako sumy, ktorú bude musieť za požičanie finančnej čiastky 200.000 eur banke vrátiť. Okolnosť, že si žalobca obstaral finančné prostriedky na zabezpečenie výplaty kúpnej ceny kúpy nehnuteľnosti sú uvedené v zmluve o úvere na bývanie, kde žalobca sa za daných zmluvných podmienok, uvedených v tejto zmluve, zaviazal za požičanie sumy 200.000 eur zaplatiť banke 223.381,75 eura. Banka navýšila požičanú sumu o sumu, ktorá predstavuje cenu za požičanie peňazí. Uvedené požičané finančné prostriedky vo výške 200.000 eur žalobca uhradil predávajúcemu ešte pred rozhodnutím o povolení vkladu vlastníckeho práva. Kúpnu cenu žalobca po tom, čo návrh na vklad vlastníckeho práva bol zastavený, nežiadal vrátiť, od kúpnej zmluvy neodstúpil. Finančné prostriedky mala k dispozícii spoločnosť BEMACO, s.r.o. Z uvedeného vyplýva, že ku vzniku škody o ktorej tvrdí žalobca, že mu vznikla vo výške 223.351,75 eura, nedošlo výlučne a len z dôvodu nesprávneho úradného postupu, keď katastrálny orgán o návrhu na vklad nerozhodol v stanovenej lehote, ale k vzniku škody na strane žalobcu došlo tým, že si neuplatnil svoje nároky voči predávajúcemu z kúpnej zmluvy. Výlučná zodpovednosť za vzniknutú škodu žalovaného je vylúčená, pretože tu neexistuje priama príčinná súvislosť. Nesprávnym úradným postupom správneho orgánu nedošlo bezprostredne k vzniku škody (spornej). Nesprávny úradný postup správneho orgánu bezprostredne nepredchádzal vzniku škody a ani ho bezprostredne nevyvolal. Všetky sporné udalosti, od ktorých sa odvíja výška škody (úver, plnenie kúpnej ceny a vkladové konanie) nastali pred nesprávnym úradným postupom správneho orgánu alebo ešte vôbec nenastali (úhrada celej sumy 223.351,75 eura banke). Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou a o jej existencii si robí záver súd. Dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať príčinnú súvislosť (okrem protiprávného konania a škody), zaťažuje poškodeného. Žalobca, ktorý tvrdil, že bol poškodený, bol povinný priamu príčinnú súvislosť preukázať, čo sa nestalo. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a čl. 17 Základných princípov CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu dovolateľ nastolil právnu otázku: „Môžu právne skutočnosti, ktoré nastali po nesprávnom úradnom postupe správneho orgánu exkulpovať štátny orgán zo zodpovednosti za škodu a môžu tieto právne skutočnosti zaťažiť žalobcu povinnosťou domáhať sa inými právnymi prostriedkami nápravy pred povinnosťou štátu nahradiť škodu?“ Podľa právneho názoru žalobcu odvolací súd a súd prvej inštancie nesprávne právne posúdili právnu otázku, týkajúcu sa príčinnej súvislosti medzi nevydaním rozhodnutia správneho orgánu v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote a vznikom škody žalobcovi. V danom prípade nie je možné argumentovať tým, že všetky sporné udalosti, od ktorých sa odvíja výška škody (úver, plnenie kúpnej ceny a vkladové konanie) nastali pred nesprávnym úradným postupom správneho orgánu, alebo ešte vôbec nenastali (úhrada celej sumy 223.351 eur banke) a to z dôvodu, že ak by katastrálny orgán rozhodol o vklade vlastníckeho práva v zákonnej lehote, žiadna škoda by žalobcovi nebola spôsobená. Žalobca uviedol, že pri rozhodovaní Okresného úradu Prešov, katastrálneho odboru, oddelenie zápisov práv k nehnuteľnostiam o návrhu na vklad vlastníckeho práva, zaevidovaného pod číslom V4629/2017, došlo k trom zásadným vadám, čiže došlo zo strany katastrálneho odboru k nesprávnemu úradnému postupu, a to: a) nedodržanie zákonnej lehoty na rozhodnutie podľa 32 ods. 1 katastrálneho zákona - nečinnosť katastrálneho odboru; b) porušenie poradia práv zápisov k tej istej nehnuteľnosti; c) v dôsledku skutočností, ktoré nastali od podania návrhu na vklad do rozhodnutia o ňom, došlo v konečnom dôsledku k zastaveniu konania o návrhu na vklad. Ak by katastrálny odbor konal zákonne a správne, potom by v zákonnej lehote vydal rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva a žalobca by sa stal vlastníkom nehnuteľnosti. Práve kvôli nezákonnosti v postupe katastrálneho odboru došlo k tomu, že žalobca vyplatil kúpnu cenu za nehnuteľnosť predávajúcemu a mesačne uhrádza splátky úveru na bývanie, a pritom sa kvôli konaniu katastrálneho odboru nestal vlastníkom nehnuteľnosti. V dôsledku, resp. v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom katastrálneho odboru vznikla žalobcovi škoda a štát za túto škodu nesie zodpovednosť. Doplnil, že pochybenie správneho orgánu nemožno konvalidovať tým, že ťarchu bremena súd prenesie na žalobcu a od žalobcu bude vyžadovať iniciatívu. Škoda žalobcovi bola spôsobená až tým, že katastrálny orgán nerozhodol v zákonnej lehote a žalobca sa nestal vlastníkom nehnuteľnosti, čiže nedostal protihodnotu za uhradenú kúpnu cenu za nehnuteľnosti. Žalobca nijakým spôsobom nedokázal zvrátiť stav, ktorý nastal len kvôli nesprávnemu úradnému postupu žalovaného. Ani odstúpenie od zmluvy, ani prihlásenie pohľadávky by mu nepomohlo zvrátiť vzniknutú škodu, ktorá bola spôsobená nezákonným konaním katastrálneho odboru. Podľa záverov krajského súdu a súdu prvej inštancie je dovolateľ ten, ktorý teraz nesie zodpovednosť za škodu, ktorá mu vznikla, lebo on mal podľa súdov odstúpiť od zmluvy alebo prihlásiť pohľadávku do konkurzu, resp. mal sa pokúsiť vymôcť dlžné peniaze od toho, kto sa na jeho úkor, a to prípadne aj za pričinenia štátu, bezdôvodne obohatil. V danom prípade bola škoda spôsobená výlučne len z dôvodu, že správny orgán nerozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva v zákonnej lehote. Žalobca zastával právny názor, že práve nevydanie rozhodnutia správneho orgánu v zákonnej 30-dňovej lehote bolo v priamej príčinnej súvislosti so vznikom škody žalobcovi, pretože ak by správny orgán rozhodol v zákonnej lehote k vzniku žiadnej škody by nebolo došlo a okolnosti, ktoré nastali po uplynutí zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva, nemôžu exkulpovať štát zo zodpovednosti za škodu. Žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie spolu s rozsudkom okresného súdu zmenil a žalobe vyhovel, alternatívne aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že došlo k prerušeniu reťazca príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou údajnou škodou, a to v kontexte podmienky bezprostrednosti, priamosti a hlavnej príčiny vzniknutej škody, za ktorú má zodpovedať. Kupujúci si mal najskôr uplatniť nároky vyplývajúce mu z kúpnej zmluvy zo dňa 06.07.2017 u predávajúceho, čo však zjavne neurobil, nakoľko žiadny doklad o uvedenej skutočnosti Úradu geodézie, kartografie a katastra SR k predbežnému prerokovaniu nároku na náhradu škody nepredložil. Kupujúci si zjavne neuplatnil nároky na náhradu škody a ani odstúpenie od zmluvy a s tým súvisiace navrátenie zaplatenej kúpnej ceny ako vydanie bezdôvodného obohatenia. V danej veci neprichádza do úvahy nielen vznik škody, ale ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a údajnou škodou. Dovolateľ v podanom dovolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ani neoznačil dôkazy, ktoré by neboli známe a s ktorými by

sa prvostupňový súd, ako aj odvolací súd nevysporiadali a ktoré by preukazovali, že dovolateľ bol ukrátený na konkrétnom subjektívnom práve, vyplývajúcom z právneho predpisu. Navrhla preto, aby dovolací súd dovolanie ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, nie však dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7.1. V ustanovení § 421 ods. 1 CSP je zakotvená záväznosť judikatúry ako nepriama záväznosť vyplývajúca z jej osobitnej povahy, kde rozpor s judikatúrou zakladá možnosť dovolacieho prieskumu.

8. Pre všetky (tri) procesné situácie, v ktorých ustanovenie § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna, teda v žiadnom prípade nie otázka skutková. Civilný sporový poriadok v § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Dovolateľ je povinný uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. Vo svojej podstate žalobca namietal, že odvolací súd nesprávne ustálil, že postup žalujúcej strany bol jedinou príčinou, ktorá spôsobila vznik škody. V prejednávanej veci bola spornou existencia príčinnej súvislosti ako základného predpokladu zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Aj podľa názoru dovolacieho súdu tento predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu splnený nebol. Vylučovali ho totiž zistené fakty, a to skutočnosť, že nebyť nesprávneho úradného postupu aj pri riadnom behu udalostí by pri nezmenení ďalších okolností ku „škode“ žalobcu došlo.

10. V prvom rade dovolací súd považuje za podstatné nadviazať na závery oboch súdov nižších inštancií, ktoré o.i. spochybnili vznik škody u žalobcu, konkrétne na body 25. až 28. a 30. rozsudku súdu prvej inštancie, ale najmä bod 7. rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu z preukázaných skutkových zistení vôbec nevyplýva, že by žalobcovi vznikla ujma v jeho majetkovej sfére, ktorá je vyjadriteľná v peniazoch. Sám žalobca ako škodu označil sumu 223 351,75 eura, ktorú bude musieť zaplatiť banke ako úver. Rozlišujú sa dva druhy škody, a to skutočná škoda a ušlý zisk. Skutočnou škodou (§442 OZ) sa podľa judikatúry rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predošlého stavu. V súčasnosti však ku skutočnej škode v predmetnej výške nedošlo, majetok žalobcu nebol o žalovanú sumu znížený. V danom prípade nejde ani o tzv. ušlý zisk. To, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk), je ujmou spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. O ušlý zisk rovnako ísť nemôže nakoľko žalovaná suma nereparuje rozmnoženie majetkových hodnôt, ku ktorým nedošlo následkom nesprávneho postupu žalobcu, nepredstavujú totiž hodnotu domu, ku ktorému vlastnícke právo nenadobudol žalobca, ale predstavujú výšku úveru, ktorý má žalobca splácať.

10.1. Pri žalobách o náhradu škody sa najskôr preukazuje vznik škody a až následne sa skúma existencia príčinnej súvislosti. Oba sudy nižších inštancií konštatovali, že škoda žalobcovi nevznikla,

prícom dovolanie a najmä vymedzená právna otázka, voči týmto záverom ani nesmeruje. Nepreukázanie vzniku škody samo osebe na zamietnutie takejto žaloby postačuje. Dovolací súd poukazuje na dôvody, ktoré k spornosti vzniku škody okresný aj krajský súd uviedli a považuje ich za správne. Konajúce súdy v konečnom dôsledku rozhodli vecne správne, keď popri otázke vzniku škody správne posúdili aj otázku nedostatku príčinnej súvislosti. Tu považuje dovolací súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že dovolateľ svojou vymedzenou právnou otázkou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP namietal nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu, iba pokiaľ šlo o konštatovanie nedostatku príčinnej súvislosti. Pokiaľ by boli námietky žalobcu, týkajúce sa posúdenia príčinnej súvislosti opodstatnené, závery o tom, že nebol preukázaný vznik škody by bol dovolaním nedotknutý, pričom sám osebe na zamietnutie žaloby postačuje. Napadnuté rozhodnutie je teda vecne správne, aj bez ohľadu na vymedzenú právnu otázku.

11. Vzhľadom na dvojznačnosť niektorých častí dovolania sa však dovolací súd zaoberal i otázkou správnosti posúdenia príčinnej súvislosti. Ako je uvedené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/7/2013 príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala.

11.1. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením vecí vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), prípadne inou skutočnosťou (ak bola tvrdená a preukázaná), sa zisťuje príčinná súvislosť.

11.2. Protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody (kumulatívna kauzalita), stačí, že je jednou z príčin, a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. Treba tiež rozlíšiť, či v konkrétnom prípade viac skutočností v jednom okamihu spolupôsobilo na vzniku toho istého škodlivého následku (konkurenčná kauzalita) alebo či jedna skutočnosť vylučuje druhú, prípadne či novou skutočnosťou došlo k prerušeniu pôvodného dejového sledu. V tejto súvislosti možno poukázať aj na Princípy európskeho deliktneho práva (*Principles of European Tort Law - PETL*), ktoré (ako dielo popredných predstaviteľov európskej civilistiky z prostredia akademickej obce i právnej praxe) právnický vymedzujú príčinnú súvislosť ako predpoklad zodpovednosti za škodu (porovnaj Luboš Tichý, Jíří Hrádek et al., *Prokazování příčinné souvislosti multikauzálních škod*, Univerzita Karlova v Praze 2010, str. 89). Podľa týchto princípov (čl. 3:104, bod 1), ak určitá skutočnosť viedla neodvratne k spôsobeniu škody, následná skutočnosť, ktorá by sama spôsobila tú istú škodu, nemôže byť braná do úvahy (nemožno na ňu brať zreteľ).

11.3. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Prítom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v

dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Otázku príčinnej súvislosti rovnako vykladajú aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn.: R 21/1992, 6MCdo/16/2012, 3MCdo/21/2011, 8Cdo/71/2017.

11.4. Či bol vzťah príčiny a následku priamy, bezprostredný, neprerušovaný; a nie iba sprostredkovaný je otázkou, ktorou sa dovolací súd vzhľadom k obsahu dovolania zaoberal.

12. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ bola kúpna cena zaplatená v súlade s článkom 2. kúpnej zmluvy, nie je a ani nemohla byť daná príčinná súvislosť medzi rozhodovaním katastrálneho odboru, Okresného úradu Prešov o návrhu na vklad a škodou, ktorej náhrady sa žalobca domáha. Podľa názoru súdu tu absentovalo preukázanie kauzálneho nexu medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Krajský súd uviedol, že ku vzniku škody tvrdenej žalobcom, že mu vznikla vo výške 223,351,75 eura, nedošlo výlučne a len z dôvodu nesprávneho úradného postupu, keď katastrálny orgán o návrhu na vklad nerozhodol v stanovenej lehote, ale k vzniku škody na strane žalobcu došlo tým, že si neuplatnil svoje nároky voči predávajúcemu z kúpnej zmluvy. Výlučná zodpovednosť za vzniknutú škodu zo strany žalovaného je vylúčená z dôvodu neexistencie priamej príčinnej súvislosti. Žalobca naopak považoval nesprávny úradný postup za rozhodujúcu a podstatnú skutočnosť, ktorá spôsobila vznik škody.

13. Podľa názoru dovolacieho súdu, konajúce súdy nižších stupňov otázku príčinnej súvislosti posúdili správne, keďže zistili, že postup žalobcu a jeho právnych predchodcov bol príčinou škody, pričom skúmali či to bola príčina jediná, bezprostredná a priama. Dovolací súd súhlasí, že skutočnou príčinou vzniku domnejšej škody žalobcu (potreba platiť úver), bola nečinnosť žalobcu, pokiaľ ide o uplatnenie jeho práv voči predávajúcemu z kúpnej zmluvy (odstúpenie od zmluvy, uplatnenie si pohľadávky a pod.). Zároveň nemožno bez ďalšieho predpokladať, že ak by správny orgán rozhodol v zákonnej lehote, bol by vklad vlastníckeho práva žalobcu zapísaný podľa jeho predstáv. Neexistuje istota, že v prípade ak by došlo k skoršiemu rozhodnutiu katastrálneho odboru, neexistovali by rovnaké alebo iné dôvody, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva žalobcu do katastra nehnuteľností. Dôvodom, pre ktorý nedošlo k zapísaniu vkladu vlastníckeho práva žalobcu (zastavenie konania o návrhu na vklad) nebolo to, že Okresný úrad, katastrálny odbor rozhodol po uplynutí zákonnej lehoty na rozhodnutie, ale skutočnosť, že zápisu predmetného vkladu bránilo, že zmluvné strany sa nevysporiadali s ťarchami obmedzujúcimi vlastníka (predávajúceho v kúpnej zmluve) v nakladaní s nehnuteľnosťou.

14. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie i odvolací súd v otázke (ne-)vzniku škody žalobcu i príčinnej súvislosti nepochybili a posúdili ich správne.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd skonštatoval, že dovolanie žalobcu v celom rozsahu nie je dôvodné, a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

16. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že náhradu trov dovolacieho konania žalovanej nepriznal, lebo jej preukázateľne v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (R 72/2018).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.